

1979, 3. února – Sdělení VONS č. 71 „Rozsudek nad F. Hrabalem a J. Volfem [sic] potvrzen“ obsahující informaci o odvolacím soudním jednání u Nejvyššího soudu ČSR s Františkem Hrabalem a Jiřím Volfem odsouzenými Městským soudem v Praze pro trestný čin podvracení republiky k nepodmíněným trestům odnětí svobody a výzvu adresovanou mezinárodní veřejnosti k pomoci oběma odsouzeným.

Senát Nejvyššího soudu ČSR za předsednictví JUDr. M. Dojčárové zamítl dne 1. 2. 1979 odvolání Františka Hrabala a Jiřího Volfa¹. Tím se stal pravomocný rozsudek Městského soudu v Praze, jímž byli odsouzeni pro trestný čin podvracení republiky (§ 98/1 tr. z.) k nepodmíněným trestům odnětí svobody, a to P. Hrabal² na 3 roky v I. nápravně výchovné skupině, J. Volf [sic] na 3 roky ve II. nápravně výchovné skupině.³ Jak jsme již podrobně informovali (viz Sdělení č. 50)⁴ jejich údajná trestná činnost měla spočívat v tom, že poštou rozesílali různé materiály Charty 77 a vlastní kritické politické úvahy. Oba jsou ve vazbě již od února 1978.

F. Hrabal pronesl energickou závěrečnou řeč, v níž se přihlásil k ideálům demokratického socialismu, k hnutí za lidská a občanská práva Charta 77. Trval na své nevině, protože jeho jednání spočívalo výlučně ve využití práv, zaručených přijatými mezinárodními pakty a Závěrečným aktem helsinské konference.⁵ J. Volfovi [sic] bylo odňato slovo ve chvíli, kdy se v závěrečné řeči zmínil o fyzickém týrání během vyšetřování.⁶

Ačkoli zasedání soudu bylo veřejné a většina míst pro veřejnost zůstala neobsazena, byl několika přátelům obžalovaných (J. Volf [sic] je sirotek bez blízkých příbuzných) vstup do soudní síně zcela protizákonně znemožněn nebo alespoň ztěžován různými šikanami.

F. Hrabal a J. Volf [sic] nejsou veřejnosti známi a postrádají pevnější rodinné i společenské (nejsou ani signatáři Charty 77) zázemí. Jejich případ je bohužel zřejmě spíše typický než výjimečný: důvodně se obáváme, že československé vyšetřovací orgány

neváhají sáhnout k brutálním metodám a čs. justice ke stejně brutálním rozsudkům, kdykoli se domnívají, že nehrozí pozornost veřejnosti. Bez mezinárodní podpory jsou možnosti Výboru přímo pomoci oběma nespravedlivě odsouzeným vyčerpány. Obracíme se proto na skupiny Amnesty International, které F. Hrabala a J. Volfa [sic] adoptovaly, aby se pokusily s jejich případem seznámit širší veřejnost. Obracíme se ke všem socialistům: oba mladí lidé byli odsouzeni k dlouholetému vězení jen za to, že se odvážili formulovat a obhajovat svou vlastní představu o socialismu a naléhavě potřebují soudružskou pomoc právě proto, že jako dělníci patří – navzdory oficiálním tézím – k nejbezprávnějším příslušníkům československé společnosti. Konečně se obracíme k celé demokratické veřejnosti, pro niž jsou spravedlnost a rovnost před zákonem základními principy společenského řádu, aby usilovala o zmírnění osudu těch, kteří jsou za uplatňování svých zákonných práv krutě postihováni. F. Hrabal a J. Volf [sic] k nim beze sporu patří.

Informace o Chartě 77, r. 2, 1979, č. 2, s. 8–9.

POZNÁMKY

- ¹ Správně Wolf.
- ² Správně F. (František) Hrabal.
- ³ Usnesení Nejvyššího soudu ČSR je uloženo in: MS v Praze, soudní spis k případu Petra Uhla a spol. (spis. zn. 1 T 23/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. Rt 419/90; též LP, Sb. VONS, inv. č. 126, sign. I/2, kart. 56.
- ⁴ Dokument č. 50. K případu viz dále sdělení VONS č. 43, 69 a 164, dokumenty č. 43, 69 a 165.
- ⁵ V závěrečné řeči Hrabal mj. uvedl: „K mé činnosti mne nevedlo nepřátelství k socialistickému zřízení, nýbrž pocit nutnosti vyjádřit své přesvědčení a názory. Tuto činnost jsem nepovažoval za trestný čin, neboť jsem byl přesvědčen, že každý občan našeho státu má právo a povinnost vyjádřit svobodně své přesvědčení. Pokud jsem tuto činnost provozoval tajně, vedla mne k tomu obava z mimoprávního postihu a zasahování do soukromí ze strany úřadů – a nikoli vědomí nezákonného jednání.“

Moje činnost nebyla nikdy namířena proti socialistickému zřízení a zájmům lidu. Má snaha byla inspirována ideálem demokratického socialismu a svobody projevu a myšlení. Nestavěl jsem se nikdy proti společenskému zřízení, ale pouze proti diskriminaci a omezování lidských práv ve smyslu CHARTY 77.

[...] Nejsem nepřitelem socialistického zřízení, jsem stoupencem Socialistické internacionály a cílem mé činnosti byla demokratizace socialismu u nás! Jsem stoupencem socialistické demokracie a věřím v její vítězství.“ Výňatek ze závěrečného slova F. Hrabala předneseného u Nejvyššího soudu ČSR 1. 2. 1978 viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 126, sign. II/4, kart. 56. Podobné myšlenky obsahovala i Hrabalova žádost prezidentu republiky o pomoc v jeho případě z 9. 5. 1978 uložená tamtéž.

- ⁶ Wolf ve svém závěrečném slovu mj. uvedl: *„K mé takzvané trestné činnosti mne nepřivedlo nepřátelství ke své zemi a jejímu lidu, nýbrž pocit nutnosti vyjádřit své přesvědčení a názory na současný stav ve společnosti. Je povinností každého občana, aby bojoval proti bezpráví, útlaku, porušování občanských práv a všemu, co plodí zlo. Svou činnost jsem nepovažoval za trestnou, neboť jsem byl přesvědčen o tom, že každý občan má právo vyjadřovat svobodně své názory, kritiku, pokud se domnívá, že tím přispívá k ukončení totalismu, útlaku a nesvobody. [...] Za jediné měřítko své činnosti považuji dokument Charty 77 a Helsinskou konferenci. Hlásím se také k mezinárodní organizaci Amnesty International, neboť má shodné myšlenky a práci jako já v boji za osvobození všech politických vězňů, a to nejenom v ČSFR [sic], ale také na celém světě.“ Tamtéž, sign. II/5, kart. 56*